

Co dělat při akutní otravě dítěte...?

Autor: MUDr. Hana Rakovcová

**Toxikologické informační středisko
Klinika pracovního lékařství
VFN a 1. LF UK**

Můžete si vyžádat radu Toxikologického informačního střediska (TIS)

Toxikologické informační středisko (TIS)

zajišťuje v nepřetržitém provozu celorepublikovou telefonickou lékařskou informační službu pro případy akutních otrav lidí a zvířat.

Konzultace se poskytují zdravotníkům, laikům veterinářům i chovatelům zvířat ze všech oblastí České republiky

na 2 konzultačních tel. linkách:

224 919 293

224 915 402

Na co se vás budou na uvedených linkách ptát?

- Kdo je postižený – dítě, dospělý, věk, váha,
- identifikační údaje pacienta (jméno, rodné číslo, pojišťovna),
- kdo volá,
- kdy k nehodě došlo,
- čím se dotyčný poškodil (např. léky, komerční přípravky, chemikálie, rostliny, houby atd.),
- v jakém je postižený stavu – popsat, jaké jsou potíže,
- jaká opatření první pomoci zatím byla provedena.

Dítě vypije saponát na ruční mytí nádobí

- Celková otrava nehrozí, **ale nevyvolávejte zvracení**, aby nedošlo k vdechnutí pěny, která se po požití saponátu v zažívacím traktu vytvoří,
- podejte dítěti po doušcích nebo lžičkách nevelké množství vody, mléka nebo čaje. Nevhodné jsou šumivé nápoje.
- Podejte léčebný přípravek se silikony (např. SAB simplex, Lefax, Espumisan), který zamezí tvorbě pěny v žaludku.
- Pokud po spontánním zvracení přetrvává kašel, je nutné vyhledat lékařskou pomoc. Kašel může znamenat, že došlo ke vdechnutí pěny do plic.

Dítě ochutná prášek na praní nebo do myčky nádobí

- Celková otrava u dítěte nehrozí, **ale nevyvolávejte zvracení**, kvůli riziku vdechnutí vytvořené pěny,
- vypláchněte důkladně ústa pitnou vodou,
- dejte napít vodu nebo mléko, nevhodné jsou nápoje s bublinkami,
-
- podejte přípravek proti nadýmání se silikony (např. SAB simplex, Lefax, Espumisan), který zamezí tvorbě pěny v žaludku.
-
- Pokud po spontánním zvracení přetrvává kašel, je nutné vyhledat lékařskou pomoc. Kašel může znamenat, že došlo ke vdechnutí pěny do plic.

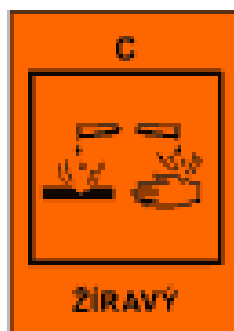
U mycího prostředku do myčky nádobí se doporučuje kontrola u lékaře ORL (specialisty v oboru ušní, nosní, krční). Pokud po nehodě dítě zvrací, pláče, sliní, odmítá polykat, je toto vyšetření nezbytné.

Dítě vypije kyselinu či louh

- Pokud se dítě nebrání, **okamžitě mu dejte mu napít sklenku pitné vody, mléka nebo čaje**. Ústa vypláchněte pitnou vodou,
- **nepodávejte aktivní uhlí!**
- **Nevyvolávejte zvracení**, opětovný průchod jícnem by mohl způsobit ještě větší poleptání,
- **nesnažte se neutralizovat** požitou látku.
- **Dítě transportujte do zdravotnického zařízení**, při velkých potížích
- **přivolejte lékařskou pomoc.**

Vždy pro lékaře připravte nebo mějte sebou přípravek, který dítě ochutnalo, i s originálním obalem.

Dítě vypije přípravek s obsahem organických rozpouštědel

- *Patří sem např. benzín, lampový olej, řada ředidel, leštěnek na nábytek apod.,*
- **nevyvolávejte zvracení, je velké riziko vdechnutí kapaliny do plic,**
- **nedávejte pít mléko,**
- **vyhledejte lékařskou pomoc, přípravek i s obalem vezměte sebou.**
- **Pokašlávání nebo přetrvávající kašel po nehodě je známkou, že došlo ke vdechnutí tekutiny do plic.**

Dítě spolyká vaše léky

- Zjistěte chybějící množství léku, uvědomte si dobu, kdy mohlo k požití dojít a poslední váhu dítěte a **kontaktujte neprodleně TIS (konzultační linka 224 919 293 a 224 915 402)** nebo lékaře,
- **bez porady s TIS nevyvolávejte zvracení.** Tento **zákrok má svá rizika a omezení**, často není nutný, někdy neúčinný a někdy více nebezpečný, než požitý lék nebo jeho dávka,
- ve většině případů je vhodné spolupracujícímu dítěti podat aktivní uhlí (3-10 černých tablet např. Carbosorbu nebo Carbotoxu rozpuštěných ve vodě, džusu, ovocné dření apod.).

Pokud dítě už má příznaky otravy, laická první pomoc spočívá v péči o zachování základních životních funkcí a ochraně před komplikacemi (např. zranění pádem, vdechnutí zvratků apod.) do chvíle, kdy je předáno do rukou zdravotníků.

Dítě ochutná některou část rostliny

Tis červený
Taxus baccata

- Vyjměte zbytky z úst,
- dejte napít vodu, čaj či mléko,
- kontaktujte TIS nebo lékaře.
- V případě, jde-li o neznámou rostlinu, vezměte sebou do zdravotnického zařízení reprezentativní vzorek rostliny (např. větvičku s plody).

Po požití části **rostliny s krystaly šťavelanu vápenatého** (např. dieffenbachie, zamioculcas zamifolia, spatiphyllum apod.) dát pít velmi chladné tekutiny, větší dítě může cucat led nebo zmrzlinu. **Dítě s bolestmi a pálením v ústech patří do nemocnice!**

Dieffenbachia

Zamioculcas zamifolia

Spatiphyllum

Dítě požije jedovatou houbu

- **Vyhledejte lékařskou pomoc nebo kontaktujte TIS** (konzultační linka 224 919 293 a 224 915 402),
- pokud TIS nebo lékař doporučí, pokuste se co nejdříve šetrně vyvolat zvracení,
- nedaří-li se zvracení vyvolat, podejte větší počet (8-10 i více) tablet **aktivního uhlí** (černé tablety např. Carbosorbu nebo Carbotoxu),
- zajistěte zbytky hub, třeba i ze zvratků a dopravte s dítětem do zdravotnického zařízení

Je třeba:

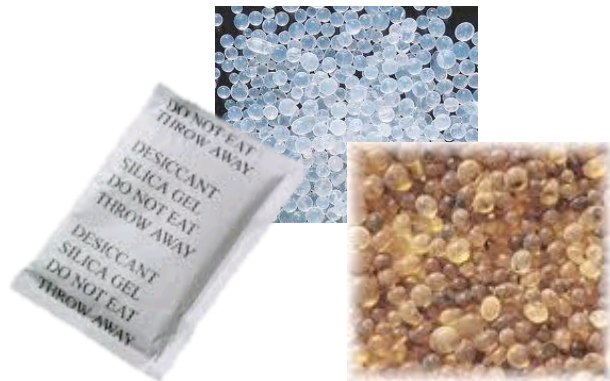
Sbírat jen houby, které bezpečně známe, neochutnávat před dětmi syrové houby, hlídat pečlivě při sběru malé děti, aby také neochutnaly, houbové jídlo dětem nenutit (i nezávadné je pro ně špatně stravitelné), pokud dojde k otravě, dítě je vždy více ohroženo než dospělý.

Muchomůrka zelená
Amanita phalloides

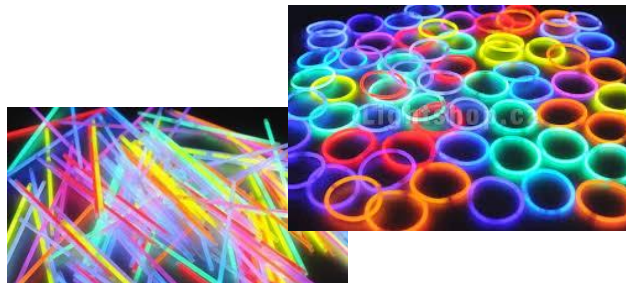
Kdy jsou obavy zbytečné

- **Velmi často ochutná dítě obsah sáčku přiloženého k novému zboží**, které je choulostivé na vlhkost (obuv, galanterie, elektronika apod.), nebo **obsah víček některých léků nebo multivitaminů.**
- **Jde o silikagel** – amorfni kysličník křemičitý.
- **Po požití dítětem žádná opatření nejsou třeba**, jen dát napít, aby krystaly, kuličky nebo prášek silikagelu na sliznici neulpívaly.

Kdy jsou obavy zbytečné

- V posledních letech **děti lákají atraktivní svítící kroužky, náramky, tyčinky apod., které často nechtěně prokousnou.**
- Tekutina na sliznicích chvíli pálí, posléze ale potíže pominou.
- **Důkladné vypláchnutí úst a opláchnutí potřísněných míst jako první pomoc postačí.**
- **Při vniknutí do oka hrozí vážnější poškození, je třeba spojivkový vak vyplachovat tekoucí pitnou vlažnou vodou alespoň 15 minut (od vnitřního koutku k zevnímu), při přetrvávání potíží nebo zarudnutí vyhledat očního lékaře.**

Rada na závěr...

Ve všech případech nehod dětí **zachovejte klid, nejednejte překotně a násilně.**

Zjistěte chybějící množství léků, přípravků, rostlin apod. a vyžádejte si radu TIS (konzultační linka **224 919 293** a **224 915 402**), nebo ošetřujícího lékaře.

Od odborníka získáte přesné pokyny pro první pomoc a radu, jak dál postupovat.

Všechny domácnosti by měly být vybaveny alespoň jedním balením aktivního (rostlinného) uhlí (např. přípravky Carbosorb nebo Carbotox). V řadě případů podání několika tablet aktivního uhlí laikem zamezí rozvoji příznaků otravy, nebo alespoň průběh otravy

zmírní.

